

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms
mokesčių inspekcijoms

2024-07-09 Nr. (18.18-31-1 Mr) R-2482

INFORMACINIS PRANEŠIMAS DĖL PRIIMTO GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-1007 2, 8, 16, 17, 21 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 12¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIV-2803

Informuojame, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2024 m. birželio 25 d. priėmė Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 8, 16, 17, 21 ir 37 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymą Nr. XIV-2803¹ (toliau – Pakeitimo įstatymas). Pagrindiniai pakeitimai – iš investicinės sąskaitos gaunamų pajamų apmokestinimo režimo įteisinimas ir termino, iki kada gyventojai galės savo apmokestinamąsias pajamas mažinti sumokėtomis gyvybės draudimo įmokomis bei pensijų įmokomis į pensijų fondus, nustatymas.

Pakeitimai įsigalioja 2025 m. sausio 1 d. ir bus taikomi apskaičiuojant ir deklaruojant 2025 m. ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas.

I. Investicinė sąskaita

Pakeitimo įstatymo 3 straipsniu GPMĮ² papildomas 12¹ straipsniu, kuriame reglamentuojama per investicinę sąskaitą gaunamų pajamų apmokestinimo tvarka. Nauju teisiniu reguliavimu nuolatiniais Lietuvos gyventojams sudaroma galimybė vykdyti tęstines investicijas į įstatyme apibrėžtus finansų rinkų produktus, nustatant, kad pajamų mokestį mokėti bus privaloma tik nuo tos investicinės grąžos, kuri panaudojama ne reinvestavimui, o kitiems tikslams. Investuojama suma neribojama – įstatymas nenustato per investicinę sąskaitą galimos investuoti lėšų sumos dydžio.

Pakeitimo įstatyme nurodoma, kad per investicinę sąskaitą gautomis pajamomis bus laikomos pajamos iš investicijų į:

- perleidžiamuosius vertybinius popierius bei pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama prekybos vietose, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme;
- kolektyvinio investavimo subjektų (toliau – KIS) vertybinius popierius;
- išvestines finansines priemones, susietas su įvardintais perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais ir pinigų rinkos priemonėmis, KIS vertybiniais popieriais;
- sutelktinį finansavimą pagal Reglamentą³ ar atitinkamus Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) įstatymus;
- tarpusavio skolinimą pagal Vartojimo kredito įstatymą⁴ ir Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymą⁵ arba atitinkamus EEE valstybės įstatymus;
- Lietuvos ir užsienio valstybių vyriausybės taupymo lėšas.

¹ Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c48bd6b03a9d11efbdae558de59136c>.

² Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.

³ 2020 m. spalio 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1503 dėl Europos sutelktinio finansavimo paslaugų verslui teikėjų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129 ir Direktyva (ES) 2019/1937.

⁴ Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymas.

⁵ Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymas.

Pakeitimo įstatyme numatoma, kad per investicinę sąskaitą įgytais finansiniais produktais galės būti pripažįstami ir tokie, kurie įgyti dovanojimo ar paveldėjimo būdu, jeigu gyventojas apie tokį priskyrimą informuoja mokesčių administratorių.

Pakeitimo įstatyme nurodoma, kad pajamų per investicinę sąskaitą pripažinimo (gavimo) momentu laikomas lėšų išmokėjimas iš investicinės sąskaitos. Lėšos laikomos išmokėtomis, kai iš investicinės sąskaitos atlikto mokėjimo suma ar išsiimtos lėšos nebuvo naudojamos finansiniams produktams įsigyti, lėšoms į kitą investicinę sąskaitą pervesti, išlaidoms, tiesiogiai susijusioms su finansinių produktų įsigijimu ir perleidimu, taip pat investicinių sąskaitų tvarkymu, apmokėti. Lėšų išmokėjimu iš investicinės sąskaitos taip pat laikomi atvejai, kai investicinė sąskaita uždaroma ir joje buvusių lėšų gyventojas neperveda į kitą investicinę sąskaitą. Kadangi šis apmokestinimo režimas taikomas tik nuolatiniais Lietuvos gyventojams, investicinės sąskaitos uždarymu laikomi ir atvejai, kai gyventojas tampa nenuolatinio gyventoju.

Per investicinę sąskaitą gautoms pajamoms priskiriamos už investicinės sąskaitos lėšomis įsigytus finansinius produktus gyventojas gautos:

- palūkanos ir kitos pajamos, išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno. Taigi, nuo 2025 m. sausio 1 d. įsigaliosiantis atidėto apmokestinimo režimas nebus taikomas pajamoms iš paskirstytojo pelno – šios rūšies pajamoms bus apmokestinamos įprasta GPMĮ numatyta tvarka;
- finansinių produktų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos.

Per investicinę sąskaitą gautoms pajamoms nebus priskiriamos pajamos, kurias gyventojas gavo investuodamas į finansinius produktus, išleistus vienetų, kuriuose tas gyventojas ir (arba) su juo susijęs asmuo turi daugiau kaip 10 procentų to vieneto akcijų, pajų, dalių, balsų dalyvių susirinkime ar kitų teisių į vieneto pelną ar pajamas. Per investicinę sąskaitą gaunamų pajamų apmokestinimo režimas nebus taikomas pajamoms iš per investicinę sąskaitą įgytų finansinių produktų ar tokių produktų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamoms, jeigu šios pajamos nebuvo įskaitytos į investicinę sąskaitą.

Pajamų mokesčiu apmokestinamoms pajamoms (mokesčio bazei) bus priskiriamos iš investicinės sąskaitos išmokėtos lėšos, viršijančios į šią sąskaitą iki išmokėjimo įneštų lėšų sumą. Pažymime, kad įneštomis lėšoms bus priskiriamos visos į šią sąskaitą gautos mokėjimų sumos, išskyrus į investicinę sąskaitą gautas pajamas, kaip jos apibrėžtos įstatymo 12¹ str. 3 dalyje⁶. Todėl, išsiimant pinigines lėšas iš investicinės sąskaitos, įneštomis lėšoms nebus priskiriamos (ir iš apmokestinamųjų pajamų atimamos) iš finansinių produktų sąskaitoje generuojamos pajamos.

Per investicinę sąskaitą gaunamoms pajamoms nebus taikomos GPMĮ 17 str. 1 d. 20, 20¹, 20², 21 ir 30 punktuose palūkanų ir (ar) finansinių priemonių pardavimo pajamoms nustatytos mokesčio lengvatos.

Investicine sąskaita bus laikoma gyventojas sąskaita, apie kurią jis mokesčių administratoriui pranešė centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka. Sąskaita gali būti atidaryta EEE valstybėje, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) valstybėje narėje ar valstybėje, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, įsteigtoje finansų įstaigoje, subjekte, kuris laikomas mokėjimo paslaugų teikėju, arba šios įstaigos ar subjekto filiale arba nuolatinėje buveinėje, esančiuose minėtose valstybėse. Įstatymas neriboja galimo investicinių sąskaitų kiekio. Pakeitimo įstatymas nustato pareigą gyventojui, centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais, teikti mokesčių administratoriui informaciją apie: mokestiniu laikotarpiu į jo deklaruotas investicines sąskaitas įneštas lėšas; ankstesniais mokestiniais laikotarpiais įneštų lėšų likutį; mokestiniu laikotarpiu iš sąskaitos išmokėtų lėšų sumas; dovanojimo ar paveldėjimo būdu gautus finansinius produktus, laikomus įsigytais per investicinę sąskaitą; investicinės sąskaitos uždarymą; kitą pajamų mokesčiui nuo per investicinę sąskaitą gautų pajamų apskaičiuoti reikalingą informaciją. Investicinės sąskaitos

⁶ 3. Per investicinę sąskaitą gautoms pajamoms priskiriamos šios už investicinės sąskaitos lėšomis įsigytus finansinius produktus gautos pajamos: 1) palūkanos ir kitos pajamos, gautos už šio straipsnio 1 dalyje nurodytus finansinius produktus, išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno; 2) pajamos, gautos pardavus ar kitaip perleidus nuosavybės šio straipsnio 1 dalyje nurodytus finansinius produktus.

režimą numatančių įstatymo nuostatų įgyvendinimo tvarką iki 2024 m. gruodžio 31 d. parengs centrinis mokesčių administratorius.

Pakeitimo įstatymas numato galimybę iki 2024 m. gruodžio 31 d. įgytus finansinius produktus laikyti įgytais per investicinę sąskaitą, tokiai sąskaitai priskiriant jų įsigijimo kainą. Šia galimybe gyventojai galės pasinaudoti iki 2025 m. gruodžio 31 d., centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka.

II. Apmokestinamųjų pajamų mažinimas patirtomis išlaidomis

Pakeitimo įstatymu numatomas pereinamasis 10 metų laikotarpis, kuriam praėjus gyventojai apmokestinamųjų pajamų nebegalės mažinti sumokėtomis investicinio gyvybės draudimo ir (ar) III pakopos pensijų kaupimo įmokomis. Pagal priimtą pakeitimą, gyventojai, kurie iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarė pensijų kaupimo sutartis ar gyvybės draudimo sutartis, GPMĮ 21 straipsnyje nustatyta tvarka galės mažinti savo apmokestinamąsias pajamas iki 2034 m. gruodžio 31 d. sumokėtomis įmokomis. Taigi, iki š. m. gruodžio 31 d. sutartis sudarę gyventojai aptarta galimybe mažinti mokesčio laikotarpio apmokestinamąsias pajamas galės pasinaudoti, iš pajamų atskaitydami iki 2034 m. pabaigos sumokėtas įmokas. Jeigu investicinio gyvybės draudimo ar III pakopos pensijų kaupimo sutartis bus sudaryta po 2024 m. gruodžio 31 d., tokių sutarčių pagrindu sumokėtomis įmokomis mažinti apmokestinamąsias pajamas nebus galimybės.

Teisės departamento vyresnioji
patarėja

Alina Gaudutytė

